

РЕШЕНИЕ

№ 4626

гр. С., 15.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 167 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: КРИСТИЯН Р. ТРЕНДАФИЛОВ

при участието на секретаря АЛБЕНА Н. КИТАНОВА
като разгледа докладваното от КРИСТИЯН Р. ТРЕНДАФИЛОВ Гражданско дело № 20231110133181 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 124 и сл. ГПК.

Образувано е по искова молба, подадена от Л. А. Г. срещу „ВИВА КРЕДИТ“ АД, с която са предявени обективно кумулативно съединени установителни искове с правно основание чл. 26, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, евентуално чл. 26, ал. 1, предл. 2 ЗЗД, евентуално чл. 26, ал. 1, предл. 3 ЗЗД вр. чл. 143, ал. 2, т. 5 вр. чл. 146 ЗЗП за прогласяване за нищожна клаузата на чл. 4, ал. 2 от договор за паричен заем № ***** от 17.01.2023 г., сключен между Л. А. Г. и „ВИВА КРЕДИТ“ АД, поради противоречие със закона, евентуално заобикаляне на закона, евентуално противоречие с добрите нрави, както и иск по чл. 26, ал. 1, предл. 1 ЗЗД вр. чл. 10а, ал. 2 ЗПК за прогласяване за нищожна клаузата на чл. 1, ал. 3 от договор за паричен заем № ***** от 17.01.2023 г., сключен между Л. А. Г. и „ВИВА КРЕДИТ“ АД, поради противоречие със закона.

Ищецът Л. А. Г. извежда съдебно предявените субективни права при твърденията, че на 17.01.2023 г. сключил с ответника договор за паричен заем № ***** за сума в размер на 500 лв., при годишен лихвен процент от 40,32% и годишен процент на разходите от 49,39%. В чл. 1, ал. 3 от договора било предвидено, че кредиторът предоставя на потребителя допълнителна услуга по експресно разглеждане на искането за заем, съгласно която на кредитополучателя следвало да бъде начислена допълнителна такса в размер на 245,52 лв., разсрочена за изплащане с погасителните вноски по заема. В чл. 4, ал. 1 от процесния договор било уговорено, че същият следва да бъде обезпечен в тридневен срок от сключването му с поръчител - физическо лице, което да отговаря на определени от кредитора условия или банкова гаранция. Твърди, че в чл. 4, ал. 2 било предвидено, че в случай на непредоставяне на обезпечение на заема, потребителят дължал неустойка в

размер на 163,62 лв., чието заплащане било разсрочено заедно с погасителните вноски по заема. Поддържа, че клаузата на чл. 4, ал. 2 от договора, с която било уговорено, че дължи неустойка при неизпълнение на задължението по чл. 4, ал. 1, била нищожна, тъй като противоречала на целта на закона. Уговорената неустойка накърнявала добрите нрави и излизала извън присъщите ѝ функции, като имала за цел единствено постигане на неоснователно обогатяване в полза на кредитодателя, както и заобикаляне на изискванията по чл. 19, ал. 4 ЗПК. Навежда доводи за неравноправност на клаузата на основание чл. 143, ал. 2, т. 5 ЗЗП, като отбелязва че съдържанието ѝ не било индивидуално договорено. Твърди нищожност и на клаузата по чл. 1, ал. 3 от договора, предвиждаща заплащането на такса за допълнителна услуга по експресно разглеждане на искането за заем. Счита, че съдържанието ѝ противоречи на чл. 10а, ал. 1 ЗПК и нарушава изискванията на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Поддържа, че оспорваните разпоредби от договора се намират в пряко противоречие с преследваната от Директива 2008/48/ЕО цел, транспонирана в ЗПК, за което излага подробни съображения. Ето защо моли съда да прогласи нищожността на клаузите по чл. 1, ал. 3 и чл. 4, ал. 2 от договора на посочените основания. Претендира разноски.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът „ВИВА КРЕДИТ“ АД, чрез адв. Н., е подал отговор на исковата молба, с който оспорва предявените искове по подробно изложени съображения. Възражава изцяло срещу твърденията на ищеца, че процесната клауза за неустойка била нищожна на посочените основания, като поддържа, че същата била валидна и отговаряща на всички изисквания на действащото законодателство. Оспорва твърденията на ищеца относно нищожност на клаузата по чл. 1, ал. 3 от договора, като сочи, че ищецът доброволно е избрал да ползва услугата за експресно разглеждане на документи срещу заплащане на предвидената такса. Моли съда да отхвърли предявените искове. Претендира разноски. Релевира възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК.

В срока за отговор на исковата молба „ВИВА КРЕДИТ“ АД, чрез адв. Н., предявява насрещни искове срещу Л. А. Г., с които претендира осъждането му за заплащането на непогасени вземания, дължими с оглед сключения помежду им договор за паричен заем № ***** от 17.01.2023 г., както следва: **500 лв.** – дължима и непогасена главница по договор за паричен заем № *****/17.01.2023 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на насрещната искова молба до окончателното изплащане на сумата, както и **73,94 лв.** – договорна лихва за периода от 31.01.2023 г. до 17.08.2023 г. Претендира разноски.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът по насрещните искове Л. А. Г. не е подал отговор на исковата молба.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа страна:

По делото не се спори, че на 17.01.2023 г. между Л. А. Г., в качеството му на заемател, и „ВИВА КРЕДИТ“ АД, в качеството му на заемодател, бил сключен договор за паричен заем № *****, по силата на който „ВИВА КРЕДИТ“ АД предоставило на Л. А. Г. сумата в размер на 500 лв., което ищецът се задължил да върне на 18 двуседмични

вноски, заедно с възнаградителна лихва при фиксиран годишен лихвен процент в размер 40,32%, годишен процент на разходите от 49,39%, както и при договорено обезпечение – поръчител или банкова гаранция.

Безспорно е също така, че ищецът усвоил изцяло заемната сума в размер на 500 лв.

Съгласно чл. 1, ал. 3 от договора, за извършената от кредитора допълнителна услуга по експресно разглеждане на заявката за паричен заем, заемателят дължи такса за експресно разглеждане на документи за отпускане на паричен заем в размер на 245,52 лв.

Съгласно чл. 4, ал. 2 от договора, страните се съгласяват, че в случай на неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение, посочено в ал. 1, заемателят дължи неустойка в размер на 163,62 лв., която да се разсрочи и заплаща на равни части към всяка от погасителните вноски, посочени в чл. 2, ал. 1, т. 4, като в този случай дължимата вноска е в размер на 54,78 лв., а общото задължение по договора става в размер на 986,04 лв.

От заключението на изслушаната и приета по делото съдебно – счетоводна експертиза, което при преценката му по реда на чл. 202 ГПК следва да бъде кредитирано, се установява, че: сумата в размер на 500 лв. е била изцяло усвоена от заемателя Л. А. Г.; по процесния договор за паричен заем няма извършени плащания от страна на ищеца Л. А. Г.; вземайки предвид размера на отпуснатия кредит – 500 лв. за срок от 36 седмици и размерът на общата дължима сума за изплащане по кредита с включена неустойка и такса за експресно разглеждане (986,04 лв.), годишният процент на разходите в този случай е в размер на 138,87 %.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

По първоначално предявените от Л. А. Г. срещу „ВИВА КРЕДИТ“ АД обективно кумулативно съединени установителни искове съдът приема следното:

За да бъдат уважени предявените искове в тежест на ищеца е да докаже по делото пълно и главно обстоятелствата, от които произтича, че клаузите по чл. 1, ал. 3 и чл. 4, ал. 2 от процесния договор за паричен заем са нищожни на заявените правни основания.

Сключеният между Л. А. Г. и „ВИВА КРЕДИТ“ АД договор е потребителски, поради което намира своята правна регламентация в Закона за потребителския кредит (ЗПК), като според легалната дефиниция, дадена в разпоредбата на чл. 9 ЗПК, въз основа на договора за потребителски кредит кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същи вид за продължителен период от време, при които потребителят заплаща стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното предоставяне.

В частност, преценката относно действителността на процесните клаузи на чл. 1, ал. 3 и чл. 4, ал. 2 от договора следва да се извърши както в съответствие с общите правила на ЗЗД, така и с нормите на приложимия ЗПК, при действието на които е сключен договорът.

Автономията на волята на страните да определят свободно съдържанието на договора, в т.ч. да уговорят такси и неустойки, е ограничена от разпоредбата на чл. 9 ЗЗД в две посоки: съдържанието на договора не може да противоречи на повелителни норми на закона, а в равна степен и на добрите нрави, което ограничение се отнася както до гражданските сделки, така и за търговските сделки (чл. 288 ТЗ) - виж и задължителните за съдилищата разяснения, дадени с т. 3 от Тълкувателно решение № 1/2009 г. на ВКС по тълк.дело № 1/2009 г., ОСТК.

По силата на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК договорът за потребителски кредит се изготвя на разбираем език и съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин.

Съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит.

В процесния договор за потребителски кредит е посочен процент на ГПР 49,39%, т. е. формално е изпълнено изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Този размер не надвишава максималния по чл. 19, ал. 4 ЗПК. Този размер обаче не отразява действителният такъв, тъй като не включва част от разходите за кредита, а именно – таксата за експресно разглеждане на документи в размер на 245,52 лв. и неустойката в размер на 163,62 лв., които се начисляват от заемодателя и които следва да се включат в общите разходи по кредита по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗПК.

Настоящият съдебен състав приема, че уговорените в процесния договор „такса за експресно разглеждане на документи“ и „неустойка“ са разходи по кредита, които следва да бъдат включени при изчисляването на годишния процент на разходите – ГПР (индикатор за общото оскъпяване на кредита) – чл. 19, ал. 1 и 2 ЗПК, който съобразно правилото на чл. 19, ал. 4 ЗПК не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България (основен лихвен процент плюс 10 %), което означава, че лихвите и разходите по кредита не могат да надхвърлят 50 % от взетата сума, а клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, са нищожни – чл. 19, ал. 5 ЗПК. Този извод следва от дефиницията на понятието "общ разход по кредита за потребителя", съдържаща се в § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, според която това са всички разходи по кредита, включително лихви, комисионни, такси, възнаграждения за кредитни посредници и всички други разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в

случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. В разглеждания случай е несъмнено, че получаването на кредита е било обусловено от предоставяне на едно от посочените „обезпечения“, като кредитополучателят се е съгласил да заплати неустойка в размер на 163,62 лв., която се заплаща разсрочено съгласно включения в договора погасителен план. В частност настоящият съдебен състав приема, че с уговорените в чл. 1, ал. 3 и чл. 4, ал. 2 от договора за заем клаузи се цели единствено осигуряването на допълнително възнаграждение за предоставяне на процесната заемна сума - т.нар "скрита възнаградителна лихва". Този извод на първо място следва от специфичността и краткия срок за изпълнение задължението, по отношение на което е уговорена неустойката - осигуряването на поемане на поръчителство за връщане на заема. По този начин, кредиторът не е очаквал или желал изпълнение на задължението. Още повече, ако заемодателят действително е имал намерение да получи обезпечение от такъв тип, той е можел да постави сключването на договора за заем и предоставяне на заемните средства под условие от предварителното поемане на поръчителство от лице, отговарящо на посочени изисквания, каквато възможност, той има съгласно чл. 138, ал. 2, изр. 2 ЗЗД. В подкрепа на горния извод следва да се отбележи и уговорката, че в случай на възникване на задължението за заплащане на неустойка, то ще бъде заплащано със следващата погасителна вноска по кредита съобразно уговорения в договора погасителен план. Това отново навежда към изначално съгласие между страните, че задължението за предоставяне на обезпечение няма да бъде изпълнено, а това за неустойка ще възникне. Следва да се посочи, че посочената алтернатива за обезпечение - банкова гаранция е житейски немислима при сключване на договор за потребителски кредит, доколкото кандидатстващото лице може просто да се възползва от средствата, нужни за издаването на банковата гаранция. Съгласно чл. 19, ал. 4 ЗПК, годишният процент на разходите (ГПР) не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва, която съгласно ПМС № 426 от 18.12.2014 г. е в размер на 10 %, или годишният размер на разходите не следва да надхвърля 50 % от предоставената по кредита сума. Съдът намира, че с разглежданата неустоечна клауза се заобикаля правилото на чл. 19, ал. 4 ЗПК и се уговоря по-висок размер на разходите по кредита от нормативно допустимия. В случая само размера на неустойката представлява около 30 % от заетата сума и заедно с нея се формира годишен процент на разходите, който е значително по-висок от нормативно установения в чл. 19, ал. 4 ЗПК. С оглед гореизложеното, задължението по чл. 11, ал. 1 не е свързано с неизпълнението на договора, а представлява разход по смисъла на чл. 19, ал. 1 от ЗПК, който, в противоречие на правилото чл. 11, т. 10 от ЗПК, не е включен в годишния процент на разходите, нито в общата сума на заема, дължима от потребителя към деня на сключването. Отделно от гореизложеното, посочената клауза по чл. 1, ал. 3 от договора противоречи на разпоредбата на чл. 10а, ал. 2 ЗПК, съгласно която кредиторът не може да изисква заплащане на такси и комисиони за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Ето защо, въпреки че формално в договора са посочени годишен процент на разходите и общ размер на задължението, без включването в тях на обсъжданите суми по чл. 1, ал. 3 и чл. 4, ал. 2, те не могат да изпълнят отредената им функция - да дадат възможност на потребителя, по ясен и достъпен начин, да се запознае с произтичащите за

него икономически последици от договора, въз основа на което да вземе информирано решение за сключването му (така Решение № 261440 от 04.03.2021 г. по в.гр.д. № 13336/2019 г. по описа на СГС, II-A въззивен състав и др.).

Предвид гореизложеното, клаузите на чл. 1, ал. 3 и чл. 4, ал. 2 от договора са нищожни на основание чл. 26, ал. 1, предл. 1 ЗЗД вр. чл. 10а, ал. 2 ЗПК.

С оглед уважаването на главния иск по чл. 26, ал. 1, предл. 1 ЗЗД, съдът намира, че не се е сбъднало процесуалното условие за разглеждане на исковете по чл. 26, ал. 1, предл. 2 ЗЗД и чл. 26, ал. 1, предл. 3 ЗЗД, предявени в условията на евентуалност, поради което не дължи произнасяне по тях.

По предявените от „ВИВА КРЕДИТ“ АД срещу Л. А. Г. насрещни осъдителни искиове с правно основание чл. 240, ал. 1 и ал. 2 ЗЗД вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД вр. чл. 9 ЗПК съдът приема следното:

Основателната на предявените насрещни искиове е обусловена от установяването при условията на пълно и главно доказване от страна на ищеца „ВИВА КРЕДИТ“ АД на следните правопораждащи факти: 1) наличие на валидно сключен между страните по делото договор за потребителски кредит; 2) усвояване на сумата от страна на ответника; 3) изискуемост на вземането и размер на същото. При установяване горните предпоставки, в тежест на ответника е да докаже, че е платил.

В частност несъмнено се установи по делото, че на 17.01.2023 г. между Л. А. Г., в качеството му на заемател, и „ВИВА КРЕДИТ“ АД, в качеството му на заемотател, бил сключен договор за паричен заем № *****, по силата на който „ВИВА КРЕДИТ“ АД предоставило на Л. А. Г. сумата в размер на 500 лв., което ищецът се задължил да върне на 18 двуседмични вноски, заедно с възнаградителна лихва при фиксиран годишен лихвен процент в размер 40,32%, годишен процент на разходите от 49,39%, както и при договорено обезпечение – поръчител или банкова гаранция.

Както се изясни, въз основа на съвкупната преценка на всяка от уговорките СРС приема, че макар формално процесният договор за потребителски кредит да покрива изискуеми реквизити по чл. 11, ал. 1 ЗПК, вписаните параметри не кореспондират на изискуемото съдържание по т.10 - годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя. Тази част от сделката е особено съществена за интересите на потребителите, тъй като целта на уредбата на годишния процент на разходите по кредита е чрез императивни норми да се уеднакви изчисляването и посочването му в договора и това да служи за сравнение на кредитните продукти, да ориентира икономическия избор на потребителя и да му позволи да прецени обхвата на поетите от него задължения. Затова и неяснотите, вътрешното противоречие или подвеждащото оповестяване на това изискуемо съдържание законодателят урежда като порок от толкова висока степен, че изключва валидността на договарянето - чл. 22 ЗПК. В този смисъл като не е оповестил действителен ГПР в договора за кредит кредитодателят е нарушил изискванията на закона и не може да се ползва от уговорената сделка, което обосновава извод за недействителност на договора за кредит на основание чл. 22 от ЗПК, поради неспазването на изискванията на чл. 11, т. 10 и

11 от ЗПК. В тази хипотеза потребителят следва да върне само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва и или други разходи по кредита, съгласно разпоредбата на чл. 23 ЗПК (в този смисъл са Решение № 261440 от 04.03.2021 г. по в.гр.д. № 13336/2019 г. по описа на СГС, II-А въззивен състав, Решение № 24 от 10.01.2022 г. по в.гр.д. № 7108/2021 г. по описа на СГС, III-Б въззивен състав и др.).

Съдът следва да установи с решението си дължимата сума по приетия за недействителен договор за потребителски кредит и да я присъди на ищеца, доколкото ЗПК е специален закон по отношение на ЗЗД и в цитираната разпоредба на чл. 23 ЗПК е предвидено задължението на потребителя за връщане на чистата сума по кредита. Ако се приеме, че установяването на дължимостта на чистата сума по получения кредит и осъждането на потребителя за нейното връщане следва да се извърши в отделно производство, по предявен иск с правно основание чл. 55 ЗЗД, то би се достигнало до неоснователно обогатяване за потребителя, предвид изискуемостта на вземането по недействителен договор. Това би противоречало на принципа за недопускане на неоснователно обогатяване, в какъвто смисъл е разпоредбата на чл. 23 ЗПК в специалния ЗПК – в този смисъл е и постановената трайна съдебна практика: Решение № 50174 от 26.10.2022 г. по гр. дело № 3855/2021 г. на ВКС, IV г.о., Решение № 60186 от 28.11.2022 г. по т. дело № 1023/2020 г., на ВКС, I т. о. и Решение № 50259 от 12.01.2023 г. по гр. дело № 3620/2021 г. на ВКС, III г. о., Определение № 50161 от 29.03.2023 г. по т. д. № 1070/2022 г. на ВКС, II т. о., Решение № 50056 от 29.05.2023 г. по т. д. № 2024/2022 г. на ВКС, I т. о. и др.

Следователно и предвид обстоятелството, че по процесния договор за паричен заем няма извършени плащания от страна на Л. А. Г. (в този смисъл е и заключението на вещното лице по изслушаната и приета по делото съдебно – счетоводна експертиза), ищецът по насрещните искиве „ВИВА КРЕДИТ“ АД се легитимира като кредитор на вземане в размер на 500 лв., ведно със законната лихва от датата на подаване на насрещната искова молба до окончателното изплащане на сумата (в този смисъл са Решение № 2074 от 28.07.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 12526/2021 г.; Решение № 24 от 10.01.2022 г. на СГС по в. гр. д. № 7108/2021 г.; Решение № 261440 от 04.03.2021 г. по в.гр.д. № 13336/2019 г. по описа на СГС и др.).

Предвид гореизложеното искът за сумата в размер на 500 лв., представляваща главница по договор за паричен заем № *****/17.01.2023 г., ведно със законната лихва от 21.08.2023 г. до окончателното изплащане на вземането, следва да бъде уважен изцяло, а искът за сумата от 73,94 лв. – договорна лихва за периода от 31.01.2023 г. до 17.08.2023 г., следва да бъде отхвърлен.

По разноските:

При този изход от спора право на разноси имат и двете страни.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК в полза на ищеца по първоначално предявените искиве следва да се присъдят сторените разноси за държавна такса в размер на 100 лв.

Процесуалният представител на ищеца по първоначално предявените искиве

претендира на основание чл. 38 ЗА адвокатско възнаграждение в общ размер на 960 лв. с ДДС. Своевременно релевираното от процесуалния представител на ответника възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на претендираното от процесуалния представител на ищеца адвокатско възнаграждение е основателно, като аргументите за това са следните.

В разглеждания случай по делото е представен договор за правна защита и съдействие, в който страните по упълномощителната сделка - ищецът, от една страна и адвоката, от друга страна, са направили съвпадащи изявления, че правната помощ се предоставя като безплатна поради това, че ищецът е материално затруднено лице - чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗА. Според правилата на чл. 78, ал. 1, ал. 3 и ал. 5 ГПК, страната следва да бъде компенсирана за реално извършените разноси по спора за един адвокат, каквито при безплатната правна помощ безспорно няма - поради което и в хипотезата на чл. 38, ал. 2 ЗА възнаграждението се присъжда на процесуалния представител, а не на страната, в чиято полза е разрешен спора.

С Решение на Съда на Европейския съюз от 25 януари 2024 г. по дело C-438/22 по преюдициално запитване, отправено от Софийски районен съд, е прието, че член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС следва да се тълкува в смисъл, че ако се установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочените разпоредби, националният съд е длъжен да откаже да я приложи, както и че национална уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат да договорят възнаграждение в размер по-нисък от минималния, определен с наредба, приета от съсловна организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноси за възнаграждение в размер по-нисък от минималния, трябва да се счита за ограничение на конкуренцията „с оглед на целта“ по смисъла на тази разпоредба от ДФЕС. Изрично е посочено, че при наличието на посочените ограничения не е възможно позоваването на легитимни цели, както и че националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба спрямо страната, осъдена за разноси, включително и когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги. Решенията на Съда на Европейския съюз по преюдициални запитвания са задължителни за всички съдилища на основание чл. 633 ГПК.

В Определение № 50015 от 16.02.2024 г. по т.д. № 1908/2022 г. по описа на ВКС, I т.о., е прието, че посочените в наредбата размери на адвокатските възнаграждения могат да служат единствено като ориентир при определяне служебно на възнаграждения, но без да са обвързващи за съда. Тези размери, както и приетите за подобни случаи възнаграждения в НЗПП, подлежат на преценка от съда с оглед цената на предоставените услуги, като от значение следва да са: видът на спора, интересът, видът и количеството на извършената работа и преди всичко фактическата и правна сложност на делото.

Когато с една искова молба са предявени от един ищец срещу определен ответник в обективно кумулативно съединение оценяеми иски, интересът, върху който следва да се

определи минималният размер на адвокатското възнаграждение, е сборът от цената на всички искове – в този смисъл е Определение № 29 от 20.01.2020 г. на ВКС по ч. т. д. № 2982/2019 г., II т. о., ТК. Следва да се отбележи също така, че в Определение № 174 от 26.04.2021 г. по ч.гр.д. № 560/2021 г. по описа на ВКС, III г.о., е прието, че претенция за присъждане на разноски в размер на 600 лв. по иск с цена 119,34 лв. представлява злоупотреба с право по смисъла на чл. 3 от ГПК, с която злоупотреба се нарушават установените граници за упражняване на субективните права и основните принципи на гражданския процес, като съдът не е длъжен да съдейства, а е длъжен да осуети такава злоупотреба

Като взе предвид вида и обема на осъществената правна защита в исковото производство, липсата на фактическа и правна сложност на спора, както и броя на проведените в исковото производство открити съдебни заседания – едно заседание, настоящият съдебен състав приема, че на процесуалния представител на ищеца следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в общ размер на 480 лв. с ДДС.

На ответника по първоначално предявените искове - „ВИВА КРЕДИТ“ АД, не следва да се присъждат разноски за отговора на исковата молба, тъй като исковете спрямо посоченото дружество са уважени изцяло.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК в полза на ищеца по насрещните искове следва да се присъдят сторените разноски за държавна такса в размер на 100 лв., за съдебно-счетоводна експертиза в размер на 500 лв., като претендира и адвокатско възнаграждение в размер на 600 лв. Своевременно релевираното от процесуалния представител на ответника по насрещните искове възражение по чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на претендираното от ищеца адвокатско възнаграждение е основателно. Когато с една искова молба са предявени от един ищец срещу определен ответник в обективно кумулативно съединение оценяеми искове, интересът, върху който следва да се определи минималният размер на адвокатското възнаграждение, е сборът от цената на всички искове – в този смисъл е Определение № 29 от 20.01.2020 г. на ВКС по ч. т. д. № 2982/2019 г., II т. о., ТК. В конкретния случай сборът от цената на насрещните искове е в размер под 1000 лв., поради което минималното адвокатско възнаграждение, изчислено съобразно чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г., възлиза в размер на 400 лв. В този смисъл и при съобразяване сложността на делото от фактическа и правна страна съдът приема, че на ищеца по насрещните искове следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размер на 400 лв., т.е. общият размер на разноските възлиза на сумата от 1000 лв. Съразмерно с уважената част от исковете, на ищеца по насрещните искове следва да бъде присъдена сумата в общ размер на 871,17 лв.

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК вр. чл. 38 ЗА ищецът „ВИВА КРЕДИТ“ АД следва да заплати на адв. Д. М. адвокатско възнаграждение за процесуално представителство пред СРС по насрещните искове, което съдът определя в размер на 61,83 лв. с ДДС, съразмерно с отхвърлената част от предявените насрещни искове.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между Л. А. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к. „О.К. – 1“, бл. 418, вх. „Й“, ет. 9, ап. 278, и „ВИВА КРЕДИТ“ АД, ЕИК *****, правопреемник на „ВИВА КРЕДИТ“ ООД, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Д.Н.“ № 28, бл. АТЦ „С.Ц.“, ет. 2, офис 73Г, че клаузите на чл. 1, ал. 3 и чл. 4, ал. 2 от сключения между тях Договор за паричен заем № ***** от 17.01.2023 г., са нищожни на основание чл. 26, ал. 1, предл. 1 ЗЗД вр. чл. 10а, ал. 2 ЗПК.

ОСЪЖДА Л. А. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к. „О.К. – 1“, бл. 418, вх. „Й“, ет. 9, ап. 278, да заплати на „ВИВА КРЕДИТ“ АД, ЕИК *****, правопреемник на „ВИВА КРЕДИТ“ ООД, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Д.Н.“ № 28, бл. АТЦ „С.Ц.“, ет. 2, офис 73Г, на основание чл. 240, ал. 1 ЗЗД вр. чл. 79, ал. 1, предл. 1 ЗЗД вр. чл. 9 ЗПК сумата от **500 лв.**, представляваща главница по Договор за паричен заем № ***** от 17.01.2023 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на насрещната искова молба – 21.08.2023 г. до окончателното изплащане на сумата, като **ОТХВЪРЛЯ** предявения иск с правно основание чл. 240, ал. 2 ЗЗД вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. чл. 9 ЗПК за осъждане на Л. А. Г., ЕГН *****, да заплати на „ВИВА КРЕДИТ“ АД, ЕИК *****, сумата в размер на 73,94 лв., представляваща договорна лихва за периода от 31.01.2023 г. до 17.08.2023 г.

ОСЪЖДА „ВИВА КРЕДИТ“ АД, ЕИК *****, правопреемник на „ВИВА КРЕДИТ“ ООД, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Д.Н.“ № 28, бл. АТЦ „С.Ц.“, ет. 2, офис 73Г, да заплати на Л. А. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к. „О.К. – 1“, бл. 418, вх. „Й“, ет. 9, ап. 278, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата в размер на **100 лв.** – разноси за държавна такса в производството пред СРС.

ОСЪЖДА Л. А. Г., ЕГН *****, с адрес: гр. С., ж.к. „О.К. – 1“, бл. 418, вх. „Й“, ет. 9, ап. 278, да заплати на „ВИВА КРЕДИТ“ АД, ЕИК *****, правопреемник на „ВИВА КРЕДИТ“ ООД, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Д.Н.“ № 28, бл. АТЦ „С.Ц.“, ет. 2, офис 73Г, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата в размер на **871,17 лв.** – разноси в производството пред СРС, съразмерно с уважената част от насрещните икове.

ОСЪЖДА „ВИВА КРЕДИТ“ АД, ЕИК *****, правопреемник на „ВИВА КРЕДИТ“ ООД, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Д.Н.“ № 28, бл. АТЦ „С.Ц.“, ет. 2, офис 73Г, да заплати на **адв. Д. М. М.**, с адрес на упражняване на дейността: гр. С., бул. А.С. № 125-2, ет. 5, оф. 5.3, сумата в размер на **541,83 лв.**, представляваща адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на основание чл. 38 ЗА.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийски градски съд, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____